

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Інформаційна культура організатора дошкільної освіти
для студентів**

Освітньої програми:	Дошкільна освіта
Рівня вищої освіти:	другого (магістерського)
на здобуття освітнього ступеню	магістра
за спеціальністю:	012 Дошкільна освіта
галузі знань:	01 Освіта /Педагогіка

Робоча програма: **Інформаційна культура організатора дошкільної освіти** галузі знань 01
Освіта/ Педагогіка, Спеціальність: 012 Початкова освіта
01 вересня 2022 року - 14 с.

Розробник: д. пед.н., доц., професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Марчук О. О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної
освіти

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри доц. Мельничук Л.Б.

01 вересня 2022 року

Схвалено навчально – методичною комісією педагогічного факультету Міжнародного
економіко – гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
Протокол від 01 вересня 2022 р. № 1

Голова навчально – методичної комісії

 доц. Сойко І.М.

Гарант освітньо – професійної програми

 доц. Мельничук Л.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 90 Кількість змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: другий магістерський Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 012 Дошкільна освіта Освітня програма «Дошкільна освіта»	Вибірковий компонент освітньої програми	
		Рік підготовки:	
		1-й	1 - й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		-	-
		-	-
		Самостійна робота	
60 год.	80 год.		
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою даного курсу є надати студентам цілісне уявлення специфіку та шляхи підвищення інформаційної культури організатора дошкільної освіти, навчити створювати і власні інформаційні продукти із дотриманням сучасного законодавства та принципів доброчесності.

Завдання вивчення дисципліни:

- 1) ознайомити з понятійно-категоріальним апаратом навчальної дисципліни;
- 2) розкрити зміст поняття «інформаційна культура організатора дошкільної освіти» та сучасні наукові підходи до його визначення;
- 3) сформулювати уявлення про шляхи підвищення інформаційної культури організатора дошкільної освіти;
- 4) вивчити правові аспекти поширення інформації;
- 5) ознайомитися із Законом України «Про інформацію» та принципами академічної доброчесності;
- 6) вивчити основи бібліотечно-інформаційних знань як складової інформаційної культури вихователя;
- 7) дослідити вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗДО;
- 8) навчити студентів створювати початкові презентації та інформаційні постери;
- 9) навчити підвищувати рівень власної інформаційної культури в процесі самоосвіти.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати**:

- визначення терміну «інформаційна культура»;
- законодавство України про інформаційну культуру;
- зміст та особливості формування інформаційної культури в вихователів;

- основи бібліотечно-інформаційних знань як складової інформаційної культури вихователя;
- позитивний вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗДО;
- особливості створення початкових презентацій та інформаційних постерів.

Уміти:

- аналізувати законодавство України про інформаційну культуру;
- здійснювати формування інформаційної культури;
- поглиблювати власні бібліотечно-інформаційні знання як складової інформаційної культури вихователя;
- створювати початкові презентації та інформаційні постери.

По завершенні вивчення дисципліни студенти повинні володіти **результатами навчання:**

- впроваджувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу;
- організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти;
- дотримуватися сучасного законодавства та принципів академічної доброчесності;
- створювати інформаційні продукти для пропагування педагогіки миру, гуманізму та взаєморозуміння;
- володіти прийомами самопрезентації;
- ефективно використовувати сучасні досягнення інформаційних технологій у побудові іміджу вихователя, організатора дошкільної освіти;
- вдосконалювати професійні вміння в процесі самоосвіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Інформаційна культура вихователя закладу дошкільної освіти як складова педагогічної культури

Тема 1. Педагогічна та інформаційна культура вихователя її компоненти.

Сутність поняття інформаційна культура. Складові інформаційної культури вихователя. Класифікація елементів інформаційної культури. Мета, принципи та рівні формування інформаційної культури: правові аспекти. Характеристика Закону України «Про інформацію».

Тема 2. Інформація в епоху інформаційного суспільства.

Феномен інформації та її роль у розвитку суспільства. Інформація та інформаційні процеси на нинішньому етапі розвитку суспільства. Феномен інформації та її роль у розвитку суспільства. Види інформації. Шляхи отримання інформації. Інформація та інформаційні процеси на нинішньому етапі розвитку суспільства. Інформаційна культура суспільства та особистості. Інформаційна культура суспільства та особистості.

Тема 3. Основи бібліотечно-інформаційних знань як складова інформаційної культури вихователя.

Роль бібліотеки в задоволенні наукових і навчальних запитів користувачів . Бібліотека як інформаційний центр. Бібліотека як феномен світової культури. Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки. Роль бібліотек у формуванні інформаційної культури вихователів.

Тема 4. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗДО.

Дидактичні функції сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Розробка дидактичного забезпечення для занять в ЗДО. Створення презентацій для дітей. Створення постерів. Можливості програмно-апаратних засобів інтерактивної дошки. Підготовка та проведення заняття в ЗДО за допомогою ресурсів мережі Інтернет.

Тема 5. Ціннісні орієнтації, полікультурна компетентність, педагогічна творчість та саморозвиток в формуванні інформаційної культури вихователя.

Ціннісні орієнтації вихователя та їх використання в процесі формування інформаційної культури організатора дошкільної освіти. Полікультурна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти в системі формування інформаційної культури. Прояви творчості організатора дошкільної освіти при створенні інформаційних продуктів. Формування інформаційної культури вихователя в процесі самоосвіти.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Інформаційна культура вихователя закладу дошкільної освіти як складова педагогічної культури												
Тема 1. Педагогічна та інформаційна культура вихователя, їх компоненти.	18	4	2			12	20	2	2			16
Тема 2. Інформація в епоху інформаційного суспільства.	18	4	2			12	20	2	2			16
Тема 3. Основи бібліотечно-інформаційних знань як складова інформаційної культури вихователя.	18	4	2			12	18	2				16
Тема 4. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗДО.	18	4	2			12	16					16
Тема 5. Ціннісні орієнтації, полікультурна компетентність, педагогічна творчість та саморозвиток в формуванні інформаційної культури вихователя.	18	4	2			12	16					16

Усього годин	90	20	10			60	90	6	4			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Педагогічна та інформаційна культура вихователя, їх компоненти.	2/2
2	Тема 2. Інформація в епоху інформаційного суспільства.	2/2
3	Тема 3. Основи бібліотечно-інформаційних знань як складова інформаційної культури вихователя.	2
4	Тема 4. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗДО.	2
5	Тема 5. Ціннісні орієнтації, полікуртурна компетентність, педагогічна творчість та саморозвиток в формуванні інформаційної культури вихователя.	2/2
	Разом:	10/4

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Тема 1. Педагогічна та інформаційна культура вихователя, їх компоненти.	1. Виписати значення терміну <i>інформаційна культура</i> . 2. Підготувати повідомлення про формування інформаційної культури вихователя в контексті становлення його педагогічної культури.	12/16
2	Тема 2. Інформація в епоху інформаційного суспільства.	1. Укладіть схему «Шляхи отримання інформації». 2. Законспекуйте 5 статей Закону «Про інформацію»	12/16
3	Тема 3. Основи бібліотечно-інформаційних знань як складова інформаційної культури вихователя.	1. Напишіть 5 висловів про бібліотеку. 2. укладіть список 5 наукових джерел.	12/16
4	Тема 4. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗДО.	1. Підготуйте постер «Творімо добро!» для дітей 6 віку. 2. Які помилки допускають вихователі при розробці презентацій, як їх усунути?	12/16
5	Тема 5. Ціннісні орієнтації, полікуртурна компетентність, педагогічна творчість та саморозвиток в формуванні інформаційної культури вихователя.	1. Напишіть повідомлення про виникнення мережі Інтернет. 2. Розробіть творчу презентацію «Донесення інформації шляхом навчальних мультфільмів»	12/16

	Разом:		60/80

Завдання для самостійного опрацювання тем дисципліни

№ з/п	Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
1	Тема 1. Педагогічна інформаційна культура вихователя, їх компоненти.	1. Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №1, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Педагогічна інформаційна культура вихователя, їх компоненти. Шляхи та засоби розвитку педагогічної інформаційної культури»	Усне опитування, виконання тестів, перевірка повідомлення про складники педагогічної культури та шляхи підвищення інформаційної культури. Вислати 5 статей Закону України «Про інформацію»	8, 18, 39, 65, 69	12
2	Тема 2. Інформація в епоху інформаційного суспільства.	2. Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №1, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Інформація в епоху інформаційного суспільства.»	Підготовка доповіді, тестів, бліц-опитування, перевірка рефератів про шляхи отримання інформації	6, 20, 51, 73	12
3	Тема 3. Основи бібліотечно-інформаційних знань як складова інформаційної культури вихователя.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного №3, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Основи бібліотечно-інформаційних знань як складова інформаційної культури вихователя»	Опитування, виконання вправ, укласти повідомлення про довідково-бібліографічний апарат бібліотеки. Укласти список літератури (8-10 джерел) згідно вимог	4, 37, 54, 69	12

			до оформлення літератури		
4	Тема 4. Вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗДО.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 4, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Вплив інформаційно-комунікативних технологій на дидактичний аспект заняття в ЗД.»	Опитування, написання порад, як правильно оформити презентацію для дітей дошкільного віку. Розробити презентацію на тему «Чудеса України» для дітей старшого дошкільного віку.	23, 25, 60, 67	12
5	Тема 5. Ціннісні орієнтації, полікультурна компетентність, педагогічна творчість та саморозвиток в формуванні інформаційної культури вихователя.	Вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань практичного № 5, підготовка теоретичних матеріалів на тему «Значення ЗДО для розвитку українського суспільства та роль вихователя у формуванні особистості дошкільника та педагогічної культури батьків»	Виписати ціннісні орієнтації вихователя при формуванні інформаційної культури, розробити постер на тему «Подасмо інформацію правильно»	2, 12, 61, 74	12

7. Індивідуальна робота

Для закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни студентам пропонується виконати індивідуальні завданням.

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Інформаційна культура організатора дошкільної освіти» з метою закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу з дисципліни.

Виконання індивідуального завдання є важливим етапом у підготовці та складанні заліку з дисципліни «Інформаційна культура організатора дошкільної освіти».

Виконання завдань індивідуальної роботи дає можливість установити:

- здатність студента до самостійної науково-дослідної і практичної діяльності з проблеми формування інформаційної культури організатора дошкільної освіти ;

- уміння студента використовувати теоретичні знання і застосовувати їх для вирішення конкретних завдань щодо формування інформаційної культури організатора дошкільної освіти;

- здатність студента збирати, систематизувати, узагальнювати й аналізувати теоретичні й емпіричні дані.

Загальні вимоги до студентів при підготовці до індивідуальної роботи передбачають:

- Оволодіння теоретичними знаннями щодо формування інформаційної культури організатора дошкільної освіти.
 - Формування широкого наукового і загальнокультурного кругозору.
 - Уміння аналізувати наукову літературу та шукати необхідну інформацію в інтернет джерелах.
 - Уміння створювати власні інформаційні продукти.
 - Уміння підвищувати інформаційну культуру в процесі самоосвіти.
- Виконання, оформлення та захист індивідуальної здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Теми індивідуальних робіт

1. Скласти таблицю «Види інформації».
2. Підготувати доповідь-презентацію «Інформаційна культура вихователя - важлива складова його професійних умінь».
3. Розробити плани бесіди з дошкільниками на тему «Якій інформації ти довіряєш?»:
4. Написати повідомлення про шляхи поширення неправдивої інформації та їх усунення.
5. Розробити план засідання круглого столу з батьками вихованців ЗДО: «Обережно: небезпечна інформація»

8. Методи навчання і прийоми навчання

- I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності*
- за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота);
 - за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи;
 - за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні(конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків;
 - за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності

- Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання

9. Методи контролю

1. Поточне тестування.
2. Перевірка завдань самостійної роботи.
3. Усне опитування.
4. Поточний контроль.
5. Семестрова форма контролю.

10. Питання до заліку «Інформаційна культура організатора дошкільної освіти»

1. Сутність поняття педагогічна та інформаційна культура
2. Складові педагогічної культури вихователя.
3. Структура педагогічних здібностей.
4. Основні складові елементи педагогічної майстерності та інформаційної культури.
5. Загальна характеристика інформаційної культури.
6. Феномен інформації та її роль у розвитку суспільства.
7. Інформація та інформаційні процеси на нинішньому етапі розвитку суспільства.
8. Інформаційна культура суспільства та особистості.
9. Характеристика Закону Про інформацію.
10. Роль бібліотеки в задоволенні наукових і навчальних запитів користувачів.
11. Бібліотека як інформаційний центр.
12. Бібліотека як феномен світової культури.

13. Довідково-бібліографічний апарат бібліотеки.
14. Роль бібліотек у формуванні інформаційної культури вихователів.
15. Дидактичні функції сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
16. Розробка дидактичного забезпечення для занять в ЗДО.
17. Можливості програмно-апаратних засобів інтерактивної дошки.
18. Підготовка та проведення заняття в ЗДО за допомогою ресурсів мережі Інтернет.
19. Роль ЗДО у розвитку українського суспільству.
20. Роль вихователя у громадянському вихованні дошкільників.
21. Ціннісні орієнтації вихователя як особистості.
22. Етична компетентність вихователя в процесі формування інформаційної культури.
23. Інтелектуальність як характерна риса вихователя ХХІ сторіччя.
24. Полікультурна компетентність вихователя закладу дошкільної освіти.
25. Творчість як характерна риса діяльності сучасного вихователя.
26. Формування здатності викладача до міжкультурного розуміння в процесі формування інформаційної культури.
27. Розвиток інформаційної культури в процесі самоосвіти та самовиховання вихователя.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	40	100
12	12	12	12	12		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати	

		власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Навчально-методичні посібники у локальній мережі університету.
3. Матеріали для самостійного опрацювання.
4. Методичні рекомендації для самостійної роботи.
5. Тестові завдання.

13. Рекомендована література

«Інформаційна культура організатора дошкільної освіти»

Базова

1. Алексєєва С. В., Гуменний О. Д., Паржницький В. В. Розвиток інформаційної культури педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів. Київ, 2015. 188 с.
2. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / Наук. кер. та заг. ред. О. Л. Кононко. К.: Світлич, 2009. 430 с.
3. Барна М.М, Гриза Л.С. Інформаційно-методичні матеріали для організації роботи з батьками: Методичний порадакий. Львів: ЛОППО. 2002. 84 с.
4. Бачинська Н. А., Салата Г. В. Бібліотекознавство : посіб. для ВНЗ. Київ : Медінформ, 2016. 241 с.
5. Беляков К. І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення: монографія. Київ: КВІЦ, 2008. 576 с.
6. Беляков К. І., Онопрієнко С. Г., Шопіна І. М. Інформаційна культура в Україні: правовий вимір. Монографія. К.: КВІЦ, 2018. 168 с.

7. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К.: КНЕУ, 2005. 336 с.
8. Власенко Ф. П. Цінності інформаційного суспільства й розвиток сучасної особистості. *Гуманітарний часопис*. 2013. № 4. С. 56-63.
9. Галузинський Г.П., І.В.Гордієнко. Перспективні технологічні засоби оброблення інформації: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. Г.П.Галузинський, К.: КНЕУ, 2002. 280 с.
10. Гоне Ж. Освіта і засоби масової інформації. К.: Видавництво "К.І.С.", 2002. 100 с.
11. Гончаренко Л.А., Кузьменко В.В. Формування полікультурної компетентності вчителів загальноосвітньої школи: Навчальний посібник для студентів. Херсон: РПО, 2006. 92 с.
12. Гончаров Ю.В. Професійна майстерність стендиста виставок: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К.: Кафедра, 2013. 312 с.
13. Гуз А. М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. К.: КНТ, 2007. 260 с.
14. Гузь В., Жейнова С., Таган Л. Організаційно-педагогічні умови ефективної взаємодії дошкільного закладу з сім'єю. *Молодь і ринок*. 2018. № 3. С. 27–30.
15. Гуцалюк М. В., Гайсенюк Н.А. Організація захисту інформації: Навч. посібник для студ. вищ.навч. закладів. К.: Альтерпрес, 2005. 244 с.
16. Гуцалюк М. В., Гайсенюк Н.А. Організація захисту інформації: Навч. посібник для студ. вищ.навч. закладів. К.: Альтерпрес, 2005. 244 с.
17. Діденко А.Н. Сучасне діловодство: Навч. посібник для студ вищ. навч. закладів. К., 1998. 384 с.
18. Долбенко Т.О. Зберігання документів у бібліотеках: Навч. посібник для студ. ВНЗ/ Т.О.Долбенко, Ю.І.Горбань. К.: Ліра-К, 2017. 288 с.
19. Жигайло Н.І. Соціальна педагогіка: Навч. посібник для студ. вищ. навч. Закладів.
20. Загородня Л. П., Титаренко С. А. Педагогічна майстерність вихователя дитячого закладу: Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів. Суми: Університетська книга, 2015. 319 с.
21. Законодавчі та нормативні документи України у сфері інформації, видавничої та бібліотечної справи: Тематична добірка. У 2 ч.: Ч.1: Правове регулювання у сфері інформації. К.: Кн. палата України, 2002. 124 с.
22. Зубков М.Г. Сучасна українська ділова мова: Підручник для студ. вищ. навч. закладів. Х., 2003. 448 с.
23. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: підручник для вищих навч. закл. К.: «Вища школа», 2004. 422 с.
24. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. Х.: Вид-воНФаУ, 2009. 140 с.
25. Калініна Л. М., Губаш О. Л. Інтернет як джерело отримання інформації та засіб підвищення професійної майстерності вчителів і керівників закладів освіти *Стратегії управління закладами освіти в ум-вах формування інформаційного суспільства : зб. наук. пр.*. К. ; Миколаїв : Ілліон, 2008. Вип. 1. С. 209-221.
26. Кірічок О.Г. Документування у менеджменті: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ О.Г.Кірічок, В.І.Корбутяк, В.К.Процюк, К.В.Дубич; М-во освіти і науки України. Відкритий міжнарод. ун-т розвитку людини "Україна". Рівненська філія. К., 2005
27. Клеба А. І. Формування інформаційно-комунікативної культури майбутніх вихователів : метод. Рекомендації. Харків, 2017. 80 с.
28. Клименко А. Основи інформаційноїкультури: навч.-методичнийпосібник. Тернопіль: ТНПУ, 2006. 56 с.
29. Клименко В.В. Психологія творчості: авч.-метод. посібник для самост. роботи студентів. К.: "Освіти України", 2005. 24 с.
30. Коломієць А.М., Лапшина І.М., Білоус В.С. Основи інформаційної культури майбутнього вчителя. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ, 2006. 88 с.
31. Корню Д. Етика засобів масової інформації. К.: К.І.С., 2004. 130 с.
32. Кравченко Г.Ю. Порадник керівника ДНЗ: теоретичні основи управлінської підготовки;

- практичні аспекти управління; річний план роботи завідувача; зразки необхідних документів: Збірник/ Упоряд.: Г.Ю.Кравченко, Н.Ф. Кугуєнко. Х., 2015. 192 с.
33. Крутий К.Л., Маковецька Н.В. Інноваційна діяльність у сучасному дошкільному навчальному закладі: методичний аспект. Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2006. 128 с.
34. Куземко Л. Інформаційна культура вихователя ДНЗ як запорука його ефективної професійної діяльності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія: Педагогічні науки. 2016. № 1. С. 281-285.
35. Кушнарєнко Н.М. Наукова обробка документів: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів/ Н.М.Кушнарєнко, В.К.Удалова.- 2-е вид., випр. і доп.- К.: Знання, 2004.- 331с.
36. Левшин М. М. Педагогічна сутність поняття “інформаційна культура особистості”. *Вища освіта України*. 2002. № 3. С. 67–74.
37. Марущак А. І. Правові основи захисту інформації з обмеженим доступом. Курс лекцій.: Підручник для студентів вищ. навч. закладів.- К.: КНТ, 2007.- 208с
38. Марчук О. О., Абраменко Ю. Р. Сучасні напрями просвітницької діяльності вихователя серед батьків та громадськості *Наукові та освітні трансформації в сучасному світі*: збірник матеріалів Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 15 липня 2021 року) / Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій, м. Чернігів. Суми: ТОВ НВП “Росток А.В.Т.”. 2021. С. 257-258.
39. Марчук О. О., Даценюк М. С., Рубей В. М. Шляхи підвищення інформаційної культури вихователя в процесі самоосвіти: *Актуальні проблеми підготовки творчого педагога в контексті нового Базового компоненту дошкільної освіти*", збірник матеріалів конференції, 26 травня 2021, ПВНЗ МЕНУ. Рівне, 2021.
40. Немеш О. М. Інтернет - технології в психологічній практиці: Посібник для студ. вищ. навч. закладів. К.: Слово, 2014. 256 с.
41. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
42. Палеха Ю.І. Управлінське документування: Підручник/ Ю.І.Палеха, М.Ф.Безкровний, М.Ф.Кропивка, Т.Д.Іщенко; МОН України; За заг. ред. Палехи Ю.І. К., 2016
43. Паршуков С. В. Інформаційна культура студента: навч. посібник з курсу "Інформаційна культура студента" / укладач Умань: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, ФОП Жовтий О. О., 2014. 121 с.
44. Підласий І. П. Практична педагогіка або три технології: Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. К., 2004. 606 с.
45. Подберезський М.К. Правова культура майбутнього вчителя (теоретико-методологічний аспект): Монографія. Х.: Основа, 1997. 220 с.
46. Свістельник І. Р. Інформаційна культура студента : навч. посіб. Київ : Кондор, 2012. 182 с.
47. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник для студ. вищ. навч. закладів.- К.: Міленіум, 2006. 346 с.
48. Степанов В. Ю. Інформаційна культура сучасного інформаційного суспільства. *Вісник Харк. держ. акад. культури* :зб. наук. пр. 2009. Вип. 27. С. 91–97.
49. Степанов В. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2010. Вип. 30. С. 173–179.
50. Швецова-Водка Г.М. Загальна теорія документа і книги. Київ : Знання, 2014. 405 с.
51. Ясінський А. М. Використання можливостей інформаційно-комп'ютерних технологій для запровадження дистанційного навчання *Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школах та ВНЗ*. Рівне, РВЦ МГУ імені академіка С.Дем'янчука, 2020. С. 175-187.

Допоміжна.

52. Брюховецька О.В. Педагогічна майстерність викладача вищої школи: Навч.-метод. комплекс. К. : АПН України, Ун-т менедж. освіти, 2009. 56 с.
53. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник. Рівне, 2011. 552 с.

54. Джингчарадзе Н.Г. Інформаційна культура особи: формування та тенденції розвитку (соціально-філософський аналіз): дис. ...д-ра філос.наук : 09.00.03 / Наталія Гаврилівна Джингчарадзе. К.: Київський ун-т ім. Т. Шевченка, 1997. 452 с.
55. Калуська Л. В. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей раннього віку «Соняшник». Тернопіль : Мандрівець, 2014. 118 с.
56. Колодюк А. В. Інформаційне суспільство: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні: дис. ... канд. політ. наук: 23.00.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка; Інститут журналістики. Київ, 2004. 234 с.
57. Коломієць А.М., Лапшина І.М., Білоус В.С. Основи інформаційної культури майбутнього вчителя. Навчально-методичний посібник. Вінниця: ВДПУ, 2006. 88 с
58. Новицька Н. Б. Свобода слова та право дітей на безпечний інформаційний простір. *Соціологія права*. № 3-4. 2017. С. 64-71.
59. Новицька Н. Б. Щодо визначення сутності поняття "інформаційна культура". *Соціологія права*. № 1-2. 2017. С. 54-59.
60. Петрук О.М., Петрук А.П. Основи педагогічної майстерності: Навч.-метод. посібник для студ. Вузів. Рівне: Тетіс, 2002. 64 с.
61. Панченко О. А., Панченко Л. В. Інформаційна безпека та інформаційна культура в сучасному інформаційному суспільстві. *Правова інформатика*. 2015. № 2(46). С. 32-38.
62. Прудникова О. В. Інформаційна культура: концептуальні засади та світоглядний сенс: монографія. Харків, 2015. 352 с.
63. Семиченко В.А., Снісаренко О. С., Брюховецька О. В., Кудусова А. Ш. Плекаємо педагогічну майстерність: навчальний посібник. Вінниця: Планер, 2010. 674 с.
64. Скубашевська О. С. Філософія інноваційного розвитку освіти інформаційного суспільства (світоглядно-філософський аналіз): монографія. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 315 с.
65. Швецова-Водка Г.М. Вступ до бібліографознавства: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. К.: Кондор, 2004. 216 с.

Електронні ресурси.

66. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція).URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.
67. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А. А. Волосюк; за заг. редакцією Л. А. Шишолік. Рівне : РОШПО, 2015. 85 с. URL: <https://roippo.org.ua/upload/iblock/fe1/posibnyk-zakhodu.pdf>.
68. Інформаційна культура. Формування інформаційної культури майбутніх педагогів. URL: <https://naurok.com.ua/informaciyna-kultura-formuvannya-informaciyno-kulturi-maybutnih-pedagogiv-7578.html>.
69. Закон України «Про інформацію» https://ips.ligazakon.net/document/view/t265700?ed=2005_06_23
70. Кошель А.П. Значення дошкільної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства. URL: <http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3635/1>
71. Лаврентьєва Г. П. Пропедевтика формування інформаційної культури у початковій школі. URL: https://lib.iitta.gov.ua/6474/1/Propedevtika_2013_%E2%84%965_Lavr_1.pdf
72. Педагогічна культура її компоненти. Шляхи та засоби розвитку педагогічної культури URL: <https://studfile.net/preview/5768505/page:14/>
73. Педагогічна культура: сутність поняття. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/psychology/29233/>
74. Програми розвитку дітей дошкільного віку URL : <https://osvita.city/osvita/doskilna-osvita/programi-rozvitku-ditej-doskilnogo-viku>
75. Самойлова С.Б., Калич Л.Я., Овчарова Н.П. Організація самостійної роботи студента в бібліотеці. URL: <file:///C:/Users/admin/Downloads96.pdf> .
76. Сімоненко М. В. Полікультурна компетентність майбутнього вчителя як стандарт освіти європейського виміру URL: http://www.rusnauka.com /6_NITSB_2010/Pedagogica/

58322.doc.htm

77. Формування інформаційної культури майбутнього вихователя в системі його професійної підготовки. URL: https://otherreferats.allbest.ru/pedagogics/01031317_0.html.

14. Інформаційні ресурси

Освітні сайти:

<http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України – офіційний сайт

<http://osvita.ua> – Освітній портал «Освіта.УА».

<http://klasnaocinka.com.ua> – Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, закладів дошкільної освіти та інших організацій.

<http://ukped.com> – Українська педагогіка.

<http://myeducation.com.ua> – Потужний незалежний освітній ресурс, основною метою якого є допомога у отриманні якісних освітніх послуг кожною людиною протягом життя.

<http://znannya.info> – Інформаційний портал "Знання".

<http://metodportal.net> – Методичний портал.

<http://timo.com.ua> – Тестування і моніторинг в освіті.

<https://www.megu.edu.ua/uk/biblioteka/osvitni-portaly> - Вітчизняні бази наукових видань (МЕГУ)